

HET AANBESTEDEN VAN INTERIEURPRODUCTEN

Handreiking ter ondersteuning van een aanbesteding
met behulp van INSIDE/INSIDE

inside inside

INHOUD

Inleiding	03
INSIDE/INSIDE	
a. Wat is INSIDE/INSIDE?	04
b. Levenscyclusanalyse als basis	05
Duurzaamheid als onderdeel van aanbestedingen	
a. Hoe kan ik duurzaam aanbesteden?	06
- Milieukostenindicator	07
- Material Circularity Indicator	10
b. Aanbesteden op product- of projectniveau	11
c. De rol van INSIDE/INSIDE in een aanbesteding	12
Documentatie	13

INLEIDING

De markt is volop in beweging. Opdrachtgevers willen steeds vaker duurzame oplossingen inkopen. Dit kunnen zij doen door naast de kostprijs ook de milieueffecten van de inkoop mee te nemen. Hiermee daagt de opdrachtgever de markt uit te verduurzamen en te innoveren. Tegelijkertijd ondersteunt dit ook doelstellingen ten aanzien van CO₂-reductie en de circulaire economie.

INSIDE/INSIDE

a. Wat is INSIDE/INSIDE?

INSIDE/INSIDE is hét centrale online platform waar objectief inzichtelijk wordt hoe duurzaam, circulair en gezond een interieur is. Gebruikers en opdrachtgevers zoals interieurarchitecten, facilitair medewerkers en ontwikkelaars selecteren interieurproducten en materialen. Vervolgens kunnen zij detailinformatie lezen én betrouwbare data over de milieu- en gezondheidsimpact inzien en vergelijken. INSIDE/INSIDE is onderdeel van de stichting DGBC en heeft geen winstoogmerk.

b. Levenscyclusanalyse als uitgangspunt

INSIDE/INSIDE is gebaseerd op levenscyclusanalyse (LCA). Voor alle producten, die op het platform worden getoond, is een LCA gedaan. INSIDE/INSIDE heeft hiervoor een LCA methode ontwikkeld, gericht op interieur producten. Deze methode is vrij te [downloaden](#) van de website en door iedereen te gebruiken. Deze methode waarborgt dat alle LCA's op dezelfde wijze worden uitgevoerd en deze methode is gebaseerd op een Europese norm, de EN 15804:A1:2013. INSIDE/INSIDE ontwikkelt deze methode continu verder en draagt zorg dat deze geharmoniseerd blijft met de Europese ontwikkelingen op dit gebied. INSIDE/INSIDE heeft ook de toetsing van LCA's door onafhankelijke en door INSIDE/INSIDE erkende deskundigen georganiseerd. Voor de registratie van erkende deskundigen is een toetsingsprotocol beschikbaar met beoordeling van deze deskundigen op kwaliteitskenmerken.

DUURZAAMHEID ALS ONDERDEEL VAN AANBESTEDINGEN

a. Hoe kan ik duurzaam aanbesteden?

Het weergeven van zowel de milieukosten als de circulariteitsindex van een product of materiaal is van grote waarde. Een product kan namelijk lage milieukosten hebben maar moeilijk her te gebruiken zijn. In tegenstelling daarop kan een materiaal ook geproduceerd zijn van hergebruikte grondstoffen, maar in productie een hoge impact hebben. Het is daarom van belang om beide factoren in kaart te brengen zodat de gebruiker zelf een bewuste keuze kan maken ten aanzien van de milieukosten als ook de toekomstbestendigheid van een product in relatie tot hergebruik.

De door PIANOo geschreven handreiking "[Inkopen met de milieukostenindicator](#)" is een goed startpunt. Deze handreiking geeft achtergronden bij LCA en overwegingen hoe de MKI in te zetten en hoe aansluiting met beleidsdoelen op duurzaamheid en circulariteit gemaakt kunnen worden. De handreiking geeft tevens voorbeelden.

Milieukostenindicator

Om de milieueffecten van een dienst, levering of werk te kunnen beoordelen en vergelijken is een objectieve maatstaf wenselijk. Milieueffecten kunnen uitgedrukt worden met behulp van de milieukostenindicator (MKI); een in euro's uitgedrukte uitkomst van een levenscyclusanalyse (LCA). Een levenscyclusanalyse bepaalt de milieueffecten van een product of materiaal over verschillende levensfasen, van grondstoffen-winning tot einde levensduur. De MKI drukt deze milieubelasting uit in één enkele waarde. Deze financiële waarde geeft uitdrukking aan de verwachte maatschappelijke kosten om de optredende milieueffecten ongegaan te maken.

In de bouw wordt de MKI al steeds vaker ingezet als meetinstrument. Zo is het berekenen van de milieueffecten van een project sinds 2012 een verplicht onderdeel van het Bouwbesluit en gebruiken Rijkswaterstaat en ProRail inmiddels standaard DuboCalc bij aanbestedingen (software instrument om de MKI over een geheel project te berekenen). Door mede te gunnen op de MKI worden marktpartijen gestimuleerd om de milieu-impact van hun oplossing te reduceren. Ook bekende andere duurzaamheidstoets, zoals GPR en BREEAM-NL, maken gebruik van MKI gegevens om te komen tot een score. Tevens worden producenten hiermee gestimuleerd om hun product en productieproces te verduurzamen.

MKI methodiek toegepast:

1. Een veel gebruikt format om een gunningscriterium op te stellen op milieuprestatie is door inzet als criterium in een Beste Prijs kwaliteit Verhouding (BPKV), hierbij wordt een aantal punten toegekend voor verschillende kwaliteitseisen, die vervolgens door middel van een formule worden verrekend tot een fictieve korting op de inschrijvingssom.

2. Een andere vorm, die nu in opkomst is, is directe verrekening van de MKI met de prijs. Bij deze vorm wordt de gunning gedaan op prijs + X*MKI, waarbij de MKI (deze is in euro's gesteld) vermenigvuldigd met een gevoeligheidsfactor bij de prijs wordt opgeteld en gunning vindt plaats aan de partij met het laagste totaal. (voorbeeld aanbesteding Rotterdam, stenen, 2017).

Binnen de sector GWW (Grond-, Weg- en waterbouw) is al ruim ervaring opgedaan met aanbesteden op milieuprestatie. Met name de Gemeente Rotterdam en Rijkswaterstaat besteden al meer dan aan 10 jaar op dit criterium. Zo laat Léon Dijk, van de Gemeente Rotterdam, ons weten:

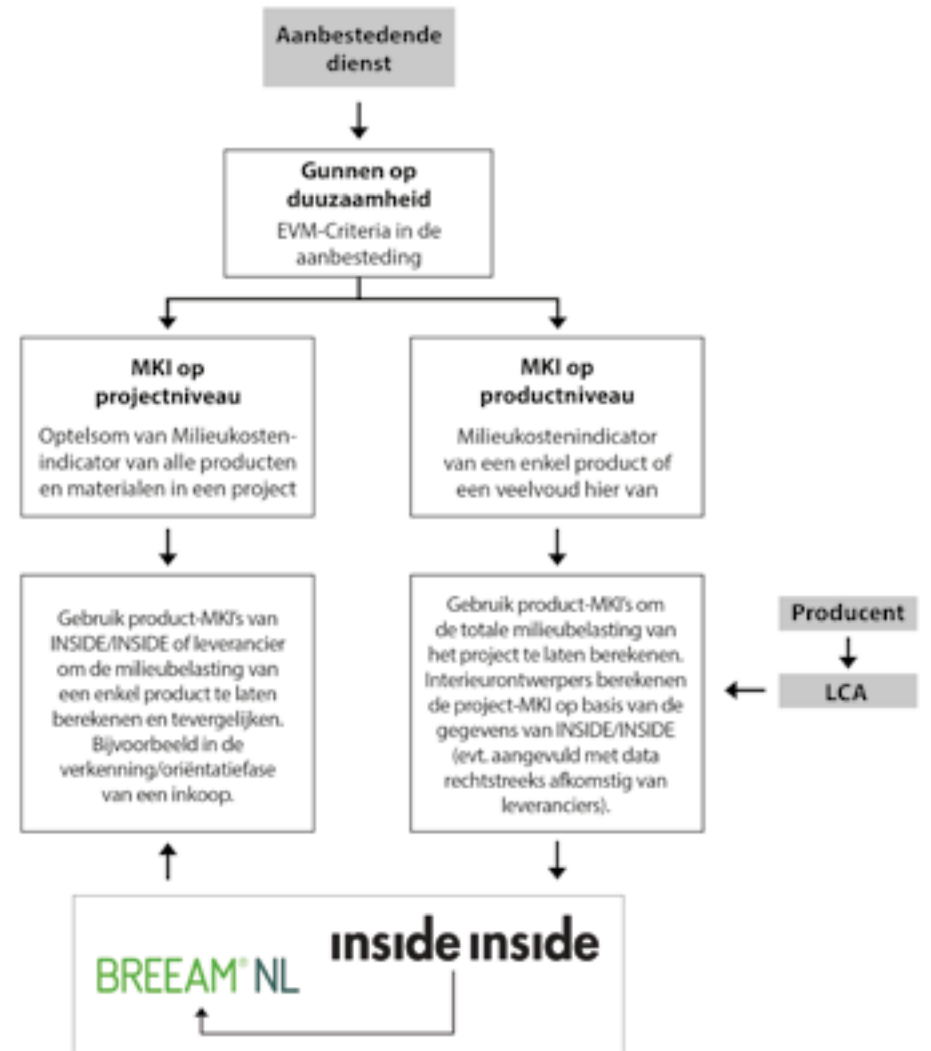
“Gemeente Rotterdam behoort tot één van de grootste publieke opdrachtgevers van Nederland. We nemen onze verantwoordelijkheid en geven graag het goede voorbeeld. Ook als het gaat om duurzaamheid. De milieukostenindicator (MKI) als gunningscriterium bij onze aanbestedingen heeft sinds 2015 een grote vlucht genomen. Inmiddels passen we het toe bij vrijwel alle leveringscontracten voor de GWW. Door te gunnen op MKI worden milieuprestaties meetbaar en vergelijkbaar en dat is precies waar marktpartijen om vragen. De MKI beoordeelt namelijk prestaties zonder oplossingen voor te schrijven. En dat stimuleert producenten om met eigen innovaties te komen. Voordeel van de MKI is ook dat het een integrale afweging mogelijk maakt op allerlei aspecten, zoals het gebruik van energie, grondstoffen en uitstoot. Daarmee past het goed bij de brede ambities van Rotterdam, waar een schone leefomgeving, energietransitie en circulariteit voorop staan. Het maakt de beoordeling transparant, stimuleert ketenverantwoordelijkheid, helpt bij het prioriteren van reductiemaatregelen, voorkomt probleemverschuivingen en maakt innovatieve aanbiedingen onderling vergelijkbaar.”

Material Circularity Indicator

Producten met een hoge mate van circulariteit zullen doorgaans ook een goede MKI hebben. Het is echter toch ook van belang om de mate van circulariteit een eigen indicator te geven. Dit doet INSIDE/INSIDE met behulp van de Material Circularity Indicator (MCI), een door de Ellen MacArthur Foundation ontwikkelde indicator, die aangeeft in hoeverre een product circulair is in zijn grondstofverbruik. Zo geeft de MCI een hoge waarde bij gebruik van secundaire of hernieuwbare grondstoffen en bij hoge mate van recycling en hergebruik potentieel. De MCI wordt uitgedrukt in als een percentage tussen 0% (lineair) en 100% (circulair) en kan uitgelegd worden als het percentage dat een product circulair is.

b. Aanbesteden op product- of projectniveau

De milieuprestatie kan zowel per product, maar ook als optelsom over een heel project worden bepaald. INSIDE/INSIDE is opgezet om beiden mogelijk te maken. Op basis van de LCA methode kan elke producent voor elk product of combinatie (familie) van producten een LCA laten opstellen en toetsen en zo de MKI van dit product officieel laten vaststellen. Een heel interieurproject kan ook worden berekend, hiervoor worden alle gebruikte producten en materialen uit de INSIDE/INSIDE database gekozen en bij elkaar opgeteld.

Afbeelding: Aanbesteden op product- of projectniveau

DOCUMENTATIE

Eén van de diensten die INSIDE/INSIDE aanbiedt, is ondersteunen van opdrachtgevers bij aanbestedingen. Enerzijds door het beschikbaar stellen van documentatie, maar daarnaast kunt u INSIDE/INSIDE ook inzetten voor de begeleiding van uw aanbesteding.

Belangrijke documentatie bij het opstellen van een aanbesteding:

1. [Horizontale PCR v1.2 \(2018-12-10\) NL](#).

Dit is de methode waaraan alle LCA's van producten moeten voldoen en waarna verwezen moet worden in de aanbesteding.

2. [Verticale Product Category Rules](#).

Dit zijn details van de methode per productgroep, waaraan ook moet worden voldaan en waarna verwezen moet worden in de aanbesteding.

3. [Inkopen met de Milieukosten Indicator](#).

Handreiking van PIANOo over gebruik van de MKI bij inkooptrajecten.

CONTACT

Vragen of suggesties?

Heb je vragen of suggesties ter verbetering? Laat het ons weten! Met jouw input kunnen we dit naslagwerk continu verbeteren en optimaliseren.

Remy Heijer

Projectmanager

+31 (0)88 55 80 100

+31 (0)6 86 87 66 25

remy@insideinside.nl

Dutch Green Building Council

Zuid Hollandlaan 7

2596 AL Den Haag

www.insideinside.nl

CREDITLIJST FOTOGRAFIE

Voorpagina: Gipsen project Alliander in Duiven | Achterzijde: Collectie: Kaindle

inside inside